

Møde i Nationalparkrådet 13. august 2014	
Endeligt referat	udsendt 1.09.14
Mødetid:	Onsdag den 13. august 2014 kl. 17:00 – 20:30.
Mødested:	Billum Kro, Vesterhavsvej 25, 6852 Billum
Deltagere:	Medlemmer af Nationalparkrådet for Nationalpark Vadehavet, Sekretariatsleder Thomas Holst Christensen, konsulent Sara Lindholt og sekretær Alette Houman Dyhrfjeld, projektmedarbejder Melanie Christiansen
Mødeleder:	Mette Guldberg, Formand for Nationalparkrådet
Referent:	Alette Houman Dyhrfjeld

Mødeliste:

Danmarks Fiskeriforening	Oluf Stenrøjl	
Dansk Botanisk Forening	Søren Vinding	
Destination Sydvestjylland	Poul Therkelsen	Ikke til stede
DMU	Karsten Laursen	
Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste	Søren Malle	Afbud
GEUS	Jens Morten Hansen	Ikke til stede
LAG	Hans Marten Smidt	
LAG Fiskeri	Preben Friis-Hauge	Afbud
Lokalarkiverne	Birgitte Thomsen	
Marsken omkring Sneum Å	Randi Kragh Hansen	
Museerne i Vadehavsområdet	Mette Guldberg	
Region Syddanmark	Stephanie Lose	
Det Rådgivende Udvalg for Tøndermarsken	Bo Jessen	
Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet	Erling Krog	Fratrædt
Sydvestjysk Udviklingsforum	Winnie Abildgaard	Afbud
Vadehavets Bådklubber	Svend Tougaard	
Vadehavets Formidlerforum	Klaus Melbye	
Vadehavskunsterne	Else-Pia Martinsen Erz	
Skallingen, Ho og Oksbøl	Anne Marie Slaikjær	
Varde Ådal	Ole Andresen	
Marbækområdet	Claus Løth	
Fanø	Ole Mouritzen	
	Karen Boel Madsen	
Ribemarsken	Kent Rygaard	
	Jens Lorenzen	Afbud
Mandø	Claus Christensen	
Rømø	Jan Gravesen	
	Søren Laursen	
Tøndermarsken	Bodil Marie Arbjerg Lundby	
	Peter Sönnichsen	Afbud

Dagsorden pkt.:	1. Velkomst og godkendelse af dagsorden
Referat:	<ul style="list-style-type: none"> • Mette Guldborg bød velkommen og dagsordenen blev godkendt. • Mette orienterede om afbud og fraværende. • Mette præsenterede Nationalpark Vadehavets projektmedarbejder, Melanie Christiansen, som er ved at færdiggøre registrering af skilte i Nationalpark Vadehavet. • Mette præsenterede også Stephanie Lose, som er ny repræsentant for Region Syddanmark.
Dagsorden pkt.:	2. Meddelelser – orienteringspunkt
Referat:	<p>Meddelelser fra formanden og sekretariatet</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Nyt fra formanden</i> Der havde været Bestyrelsesmøde den 11. juni, og Bestyrelsen havde taget godt imod Rådets forslag til formandskvalifikationer, som efterfølgende var blevet sendt til Miljøministeren den 24. juni. ○ <i>Nyt fra Sekretariatet herunder status for projekter</i> Der blev henvist til den fremsendte skriftlige statusrapportering fra sekretariatet. Thomas orienterede desuden om, at Miljøministeren, i forbindelse med sin sommertur havde besøgt Nationalpark Vadehavet umiddelbart forud for Rådsmødet og i selskab med medlemmer af Folketingets Miljø- & Planlægningsudvalg, inviterede gæster og medarbejdere fra Miljøministeriet. Besøget var foregået ved Mandø Ebbevej, hvor Nationalparkens formand og medarbejdere kort havde orienteret om nationalparken og status for implementering af nationalparkplanen med særligt fokus på naturpleje, verdensarv og nationalparkens partnerskabsprogram. Der var ingen spørgsmål fra Rådets side i forhold til status for projekter. ○ <i>Indlæg fra Anne Marie Slaikjær om lokale forhold i relation til Nationalpark Vadehavet i Ho-området</i> Anne Marie fortalte om området, hun repræsenterer - Oksbøl, Ho og Skallingen. Beboerne overvejer meget, hvad de skal leve af i området fremadrettet, og her spiller turisme en stor rolle. De ønsker at tiltrække flere turister til området og ser nationalparken som en oplagt sparringspartner. Region Syddanmark er en af de regio-

ner i Danmark med flest antal overnattende turister. Man samarbejder på tværs af kommunerne, fordi man kan se, at det giver mulighed for at få flere turister til området. Turisterne er primært danskere og tyskere, men Varde kommune arbejder på at få flere hollandske turister til området. Anne Marie gennemgik områdets interesse i kystturismen og redegjorde kort for områdets udviklingsplaner.

Ole Andresen orienterede også kort om området og de små virksomheder der er. Både Anne Marie og Ole fortalte om nicheproduktion af kød, som vakte interesse i Rådet.

Muligheder for markedsføring blev drøftet. Der var forslag om torvesalg, at invitere ud til en fortælling på virksomheden m.m. Også her kan nationalparken komme til at spille en rolle.

Søren Vinding påpegede, at det var vigtigt at se NP's arbejde med turisme udviklingen i sammenhæng med NP's arbejde med naturbeskyttelsen.

○ *Nyt fra Wadden Sea Forum v. Karen Boel Madsen*

Karen havde ikke deltaget i møder siden sidste Rådsmøde, men orienterede om, at der er annonceret en trilateral "Vadehavsdag" i august i Wilhelmshaven, som hun dog ikke vil deltage i. Denne temadag deltager Svend Tougaard, Mette Guldborg og John Frikke i. På mødet vil der blive taget officielt afsked med Jens Enemark, der har været leder af Det Trilaterale Vadehavssekretariat i Wilhelmshaven i næsten 27 år. Næste møde i Wadden Sea Forum er i november.

○ *Nyt fra Partnerudvalget v. Hans Marten Smidt*

Hans Marten orienterede om, at man vil lave en forbrugerundersøgelse i partnerudvalget, for at finde ud af hvad folk forventer af et nationalparkprodukt.

Hans Marten er ved at undersøge hvor mange slagtedyr, der produceres i Nationalpark Vadehavet. Herudover vil man i dialog med Arla, for at høre om de vil være interesseret i en nicheproduktion af Vadehavsprodukter.

Hans Marten orienterede om, at der er 4 møder om året. Søren Christensen forklarede, at man vil væk fra de hidtidige mindre strukturerede vurderinger af ansøgninger om partnerskab til klart objektive kriterier i skemaform, så det kommer til at stå klarere for ansøgerne, hvad der ligger til grund for en afgørelse om imødekommelse eller afslag på en ansøgning. Især ved afslag skal det bidrage til at det bliver klarere for ansøgerne, hvad der skal til for at få et positivt svar på en fornyet ansøgning.

I partnerudvalget ønsker man at arbejde frem mod flere

	<p>kurser for partnerne og netværkssammenslutninger i partnergruppen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Nyt fra Græsningsudvalget v. Ole Andresen.</i> Ole bad John Frikke orientere om udviklingen henover sommeren, da udvalget ikke havde haft møde grundet ferie. John fortalte, at Kristian Andersen, som er ansat som konsulent, har sendt breve ud til lodsejere i 2 af de pilot-områder, man har valgt at starte undersøgelser op i. Det er 2 områder i Ribe-marsken, og man forventer at have et overblik over, om der er interesse for græsningslag i løbet af de kommende uger. Man får i Alslev Marsk hegnet 110 ha, et areal man håber kan vokse med tiden. John orienterede om, at næste temamøde i Nationalpark Vadehavet er 8. oktober og vedrører græsning. Mødet afholdes i samarbejde med Vadehavets Formidlerforum - Museum Sønderjylland. Der er sendt en informationsmail ud og det endelige program følger. Man vil på mødet lægge op til en debat om, hvordan man kommer videre med græsning i Nationalpark Vadehavet.
Dagsorden pkt.:	3. Status for 75.000 kr's puljen - Netværksarrangementer
Referat:	<p>Rådets forslag til forvaltning af puljen havde været drøftet på Bestyrelsens sidste møde før sommerferien. Sekretariatet blev dengang bedt om at udarbejde forslag til retningslinjer, som blev fremlagt på mødet.</p> <p>Sara Lindholt orienterede om de forskellige dokumenter, der var udarbejdet til brug for forvaltning af puljen. Der var tale om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • et ansøgningsskema med tilhørende vejledning • et vurderingsskema, som anvendes af sekretariatet ved behandling af ansøgningen • en skabelon til afgørelse med tilhørende klagevejledning • et skema til anmodning om udbetaling med tilhørende vejledning <p>Sara gjorde opmærksom på, at nationalparken kun kan udbetale til et CVR eller CPR nr., hvilket dog er forholdsvis nemt at få. Det fremgår af vejledningen, hvordan man får et CVR.nr.</p> <p>Rådet besluttede, at man ønsker at sagen nyder stor fremme i sin nuværende form og at man offentliggør ordningen hurtigst muligt. Det blev besluttet, at fastholde Saras formulering omkring maksimumbeløb "Nationalpark Vadehavet forventer at uddele max. 5.000 til 10.000 kr. til den enkelte ansøger i denne pulje. Ønsker du et større beløb, bedes du sende en ansøgning til nationalparkens pulje til projektstøtte i stedet".</p>

	<p>Sekretariatet offentliggør muligheden for at søge hurtigst muligt og formanden for Rådet og sekretariatet træffer afgørelse i de enkelte sager.</p>
Dagsorden pkt.:	<p>4. Idéer til anvendelse af Nationalparkens mobile udstilling</p>
Referat:	<p>Rådet var af bestyrelsen blevet bedt om at bidrage med idéer til anvendelse af nationalparkens nye mobile udstilling og inddragelse/rekruttering af frivillige til denne opgave. Søren informerede om, at man, for at køre med den mobile udstilling, skal have trailerkørekort og stor bil. Han orienterede om, at udstillingen kan stå ubemandet, men skal låses om natten.</p> <p>Randi Kragh Hansen foreslog, at den mobile udstilling bliver kørt ud til skoler, eventuelt i forbindelse med emneuger. Da Søren Christensen meddelte, at udstillingen p.t. var fuldt booket, fremkom Rådet ikke med yderligere idéer til anvendelse.</p> <p>Såfremt Rådets medlemmer fremkommer med yderligere idéer til anvendelse, kan disse rettes til sekretariatet.</p>
Dagsorden pkt.:	<p>5. Orientering og proces vedr. verdensarvudnævnelser</p>
Referat:	<p>Sekretariatet orienterede omkring forløbet af fejringen og den videre proces med de lokale arrangementer, hvor fliserne sejles ind til de lokale destinationer. Arrangementerne bliver på følgende datoer:</p> <p>Tønder – Vidåslusen den 16. august 2014 Rømø – Tønnisgaard den 17. august 2014 Varde, Janderup og Ho den 24. august 2014 Fanø, Nordby havn og Krogården den 18. oktober 2014</p> <p>Søren fortalte om forløbet i forbindelse med Tall Ships Races, hvor der havde været ca. 540.000 besøgende over de 4 dage. Nationalparken havde et telt på 20 x 15 m, hvor formidlere fra Vadehavets Formidlerforum og Nationalpark Vadehavet fik mange besøgende til fortællingen om verdensarv, fotokonkurrencen, Mit Vadehav og livet i Vadehavet. Der blev uddelt 2.000 magasiner og 500 badges med logoet "I♥Dyndsneglen". Verdensarvsfliserne ankom med skibet "Alexander von Humboldt" lørdag den 2. august og blev båret i land ved en ceremoni mandag den 4. august, hvor HKH prins Joachim modtog dem og overrakte dem til borgmestrene for de fire vadehavskommuner og en til nationalparkens formand. Der var efterfølgende taler ved HKH Prins Joachim, Miljøminister Kirsten Brosgaard, Borgmester Johnny Søtrup og nationalparkens formand Bent Poulsen. Der blev uddelt smagsprøver med lammeragout samt saft og øl fra lokale producenter.</p>

	<p>Miljøministeriet og Hoffet afholdt efterfølgende en reception på Schackenborg for indbudte gæster med fokus på det trilaterale Vadehavssamarbejde om Verdensarv Vadehavet.</p> <p>Der var under hele Tall Ships Races etableret en restaurant – Restaurant Springflod – i samarbejde med Sydvestjyske Smagsoplevelser (SVUF), hvor man serverede en Vadehavsbuffet. Det var kokken Preben Madsen fra Sønderkov Slot, der drev restauranten. Der havde været 1.500 betalende gæster igennem til buffeten i løbet af de 4 dage. Mandag aften var der 150 til aftenbuffeten, hvor Rådet også var inviteret. Aftenen sluttede med fyrværkeri, champagne og kage på et af skibene.</p> <p>Der var stor mediedækning fra både lokale og landsdækkende medier..</p> <p>Flere roste sekretariatet og takkede for arrangementet, som havde givet et positivt resultat. Søren Christensen kunne på forespørgsel fra Rådet oplyse, at der havde været et stort ønske om og også en stor indsats for at synliggøre nationalparkpartnere og –produkter gennem en bod på vores stand, men at de to arrangører af dette indslag desværre ikke havde været i stand til at gennemføre denne del.</p>
Dagsorden pkt.:	6. Frivillighedsprogram
Referat:	<p>Sekretariatet forventer at starte rekruttering af frivillige med fokus på drift af formidlingstrailer og nationalparkskeb i første ombæring. Der er i forvejen et stærkt samarbejde med Vadehavets Bådclubber omkring maritim afmærkning af Vadehavet. Rådet var derfor blevet bedt om at komme med forslag til yderligere tiltag, som involverer frivillige.</p> <p>Rådet havde ikke umiddelbart nogen idéer, men opfordrede til, at det offentliggøres på hjemmesiden. Nationalparken har allerede en tekst på den mobile udstilling omkring frivillighedsprogrammet.</p> <p>Søren Vinding opfordrede til en drøftelse af organisering med Britt Schak Hansen (medlem af Nationalparkbestyrelsen), som har stor erfaring på området.</p> <p>Thomas orienterede om, at man i Thy har et frivillighedsprogram som er meget udbygget, og som understøttes af en fast medarbejder på fuld tid. Blandt opgaverne i NP Thy er en del formidling.</p> <p>I NP Vadehavet har vi ikke umiddelbart planer om at etablere</p>

	<p>et korps af frivillige formidlere, da det kan give en ulige konkurrence for vores formidlingspartnere.</p> <p>Mette Guldberg anbefalede at man lagde en strategi for hvad man vil med frivillighedskorpset og at man får en koordinator til at styre det, i lighed med Nationalpark Thy.</p> <p>Claus Løth opfordrede til, at man ikke hverver frivillige, men at man samarbejder med/kontakter foreninger, sammenslutninger og folk der færdes i nationalparken og har interesse i den. Hvis disse informeres om det område de er tilknyttet, vil man komme langt med formidlingen.</p>
Dagsorden pkt.:	7. Tidsplan for resten af perioden frem til 7. februar 2015
Referat:	<p>Den nuværende Bestyrelsesperiode udløber 7. februar 2015. Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke en udmelding fra Miljøministeriet om i hvilket omfang der kan forventes ændringer i sammensætningen af Bestyrelsen. Bent Poulsen har meddelt, at han ønsker at fratræde som formand i forbindelse med udnævnelsen af den nye Bestyrelse. Det vil være Miljøministeren der udpeger en ny formand. Når den nye Bestyrelse er tiltrådt, vil den behandle sammensætningen af Nationalparkrådet.</p> <p>Miljøministeren er opmærksom på tidsfristen og man forventer at der fremkommer ønske om, at en del af Bestyrelsen fortsætter, mens en del erstattes af andre repræsentanter, så hele Bestyrelsen ikke udskiftes på én gang.</p> <p>Rådet er derfor officielt også ophørt pr. 7. februar. Den nye Bestyrelse skal på det førstkomende møde udpege et nyt Råd. Der er ikke sat dato på det første Bestyrelsesmøde endnu. Det er alene Ministeren der udpeger Bestyrelsen. Sekretariatet og den nuværende formand har ikke ønsket at blande sig i debatten.</p> <p>Mette Guldberg orienterede om, at der kun er et regulært Rådsmøde tilbage og herefter er der fælles Bestyrelses- og Rådsmøde i december.</p> <p>Det blev foreslået, at næste møde, den 12. november, bliver afholdt på Vadehavscentret i Vester Vedsted.</p>
Dagsorden pkt.:	8. Udkast til evaluering af Rådets arbejde
Referat:	<p>Der var en kort drøftelse af udkast til disposition for evaluering af Rådets arbejde i henhold til Mette Guldbergs oplæg. Mette opfordrede til, at man på første møde i Bestyrelsen ved-</p>

	<p>tager hvordan Rådet skal være sammensat og at man herefter hurtigt udpeger repræsentanter til Rådet.</p> <p>Herudover drøftede man samarbejde med de andre Råd (fra Nationalpark Thy og Nationalpark Mols Bjerge og muligvis de tyske/hollandske). Else Pia Martinsen Erz kunne orientere om, at hun havde arbejdet sammen med de 2 øvrige danske nationalparker i forbindelse med fotokonkurrencen. Rådene i de to andre nationalparker har en anden sammensætning og er mindre.</p> <p>Det blev besluttet, at Mette skriver videre på evalueringen og sender det ud til kommentering og efterfølgende fremlæggelse på mødet i november for endelig kommentering.</p>
Dagsorden pkt.:	9. Eventuelt
Referat:	<p>Søren Vinding spurgte til skiltning og hvem der satte skilte op hvor.</p> <p>Sara Lindholt orienterede om nationalparkens igangværende arbejde med at registrere eksisterende skilte med relation til Vadehavet og nationalparken. Registreringen forventes færdig i løbet af de næste 3 uger og vil danne baggrund for en samlet strategi for NP Vadehavets skiltning i de kommende år og samarbejdet med Naturstyrelsen og kommunerne samt Destination Sydvestjylland om denne.</p> <p>Søren Vinding spurgte til et forestående møde fredag d. 15 august omhandlende udlægning af nye banker med blåmuslinger i Vadehavet samt forsøgsfiskeri af østers. Han opfordrede til, at resultaterne fra mødet drøftes på det kommende Rådsmøde, så man fremstår med en fælles holdning fra Nationalparkens side. John Frikke kunne i den forbindelse oplyse, at Naturstyrelsen havde givet dispensation til forsøgsfiskeri af østers, medens den endelige tilladelse til at starte fiskeriet stadig afventes fra Natureerhvervsstyrelsen.</p> <p>Bodil Arbjerg Lundby havde haft stor glæde af besøget af Nationalpark Vadehavets Bestyrelse og Råd i forbindelse med den årlige fælles udflugt. Thomas Holst takkede også Bodil og hendes mand, deres naboer som er partnere, Karsten Laursen og Svend Tougaard for deres fortællinger under udflugten, som også havde indeholdt besøg hos en anden partner (Hohenwarthe) og drøftelser med Naturstyrelsen om udstillingen ved Vidåslusen.</p>